

הנה ונהיה

הנה ונהיה
2021

אין גבול לדמיון האנושי, הוא מפליג למחוזות המרתקים והמרוחקים ביותר. הסיפורים שלנו יונקים מתוך העולם שסביבנו, וצומחים לעולמות אחרים. רחובות ירושלים וחוצות פתח תקווה, גבעה שוממה בשומרון ומפעל היי-טק במיקום לא מוגדר – את כל אלה ואחרים תמצאו בכרך זה. דרקונים ומכשפות מתהלכים בהם, חיילים וסטודנטיות, אלפיות ומלאכים. וכולם שלנו, כולם פרי הדמיון של סופרות וסופרים מישראל. הצטרפו אלינו שוב למסעות למחוזות הדמיון.

האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה נוסדה בשנת 1996, והיא פועלת מאז לקידום הסוגה בארץ. האגודה היא בית לכל מי שהמדע הבדיוני והפנטסיה קרובים לליבו, ופעילותה כוללת ארגון כנסים ומפגשים, קידום היצירה המקורית בסוגה, תרומת ספרים לספריות, קיום תחרויות כתיבה, פרסום כתב עת מודפס וכתב עת מקוון, והוצאה לאור של אסופה שנתית זו.

<http://www.sf-f.org.il>

מהדורה ראשונה
ספטמבר 2021
מחיר 75 ש"ח

2021

האגודה הישראלית
למדע בדיוני ולפנטסיה

ISBN 978-965-92704-4-6

9 789659 270446

יהודית קגן היא זוכת פרס עינת לשנת 2019, מייסדת קבוצת הפייסבוק "לכל השדים והרוחות", ועובדת בימים אלו על ספר בנושא. ירושלמית, נשואה לפילולוג ואם. נוהגת לברוא עולמות ולהחריבן בזמן שהיא מכבסת ותולה על בלימה.

בלוז כנעני

יהודית קגן

וַיִּתְּנוּ אֶל-יַעֲקֹב אֶת כָּל-אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת-הַגְּזָמִים
אֲשֶׁר בְּאֲזְנֵיהֶם וַיִּטְמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֹהָה אֲשֶׁר עִם-שָׁקֶם.
(בראשית לה, ד)

דלת הטרמפ נטרקה ובמקום לפסוע לעבר תחנת האוטובוס רואי ירד מכביש האספלט אל ארץ לא זרועה. היה לו מוזר לעבור מן הגבעה ליישוב ובחזרה, כמו לעבור משפה אחת לאחרת, המבטא נגרס בפה בגסות והטון נשבר. כשאמר זאת פעם לגלעד הוא צחק ושאל, "אתה יודע איך גבעון אומר שהוא נוסע לשבת? אני נוסע להורים של אחותי."

הבלנדסטון שלו פסעו על הסלעים בקלות רבה יותר משהתמודדו עם המדרכות האדומות של היישוב. כאן לא היה צריך להתחבא במרפסת הכביסה ולרסס את עצמו בדאודורנט לפני שנכנס הביתה רק כדי שלא ימו לא יישבר הלב מכך שהוא מעשן. גם ככה נשבר לה הלב מהשכנים שצקצקו בלשונם מאחורי גבה, "הבן של הפליישרים הפך לנער גבעות". אפילו הצריבה התמידית של השמש על עורפו הייתה מוכרת וידידותית יותר מנשיפות המזגן הטרחניות בבית הוריו.

כל מוצאי שבת אביו היה שואל אם הוא רוצה לחזור לישיבה.
ורואי היה אומר שלא.

הוא היה שואל אם הוא רוצה להשלים את הבגרויות אקסטרני.
ורואי היה אומר שלא.

כשנמאס לשניהם ללכת סחור-סחור אביו היה שואל, "אתה רוצה

לשתף על גלעד?"

ורואי היה אומר שלא, ואם אפשר בבקשה לכבות את המזגן כי קר לו.

הגבעה הייתה ממוקמת בקצה עמק ארוך וצר, הדפנות שלו חצובות, חושפות שכבות ועורקים של סלע בגוונים שונים. בנקודה הצרה ביותר בעמק ניצבה חומת אבן נמוכה ובמרכז הייתה קבועה קשת אבן חרבה למחצה שכנראה פעם חיבקה שער.

זה היה שער נמוך, בחומה שכנראה הפרידה פעם בין שני שדות, שריד עתיק מהתיישבות קדומה שהייתה ואיננה. המראה שלו עורר ברואי חוסר נחת, מעין תחושה עמומה רוחשת רע, למרות שזו בסך הכול חורבה ישנה. הוא חש חוסר נוחות עם המעבר בין השערים וכל מה שסימלו. הוא חש זאת בכל פעם שנכנס בדלת ביתם של הוריו. "הבית שלי - החוקים שלי," הייתה צועקת עליו אמו לא פעם כשניסתה להכריח אותו לקום וללכת לתפילה במניין. הוא מחה את מצחו וחצה את השער. כאן היו חוקים אחרים, חוקים של אמת, ולא פשרנות היישוב של הוריו.

ריבי, עם העיזים, הבחין בו משולי הגבעה, ונופף לשלום כשעלה בעלייה החדה. על גבו של ריבי הייתה תלויה גיטרה הפוכה שבדמיונו הפכה אותו לסיני תור, למרות שחבריו נהגו לצחוק עליו שהנגינה והשירה שלו לא יצלחו לשום דבר מלבד משרת המואזין.

ראש הגבעה היה שטוח מעט, בזווית מושלמת לבניית אוהלים בלי שיצטרכו לבטן אותו, ובצידה היה בור מים מוגן מעין כול בין הסלעים. בליבה ניצב עץ אלה עתיק, גזעו מקומט ומלא גבשושיות, וענפיו נמתחים לצדדים ככהן הפורש את כפיו.

חנן הגיח מאחורי אחד האוהלים, וחיבק את רואי בעוצמה מוחצת איברים. "כבר חשבנו שלא תחזור." רואי הכריח את עצמו לחייך, "לא יכולתי לסבול יותר את הבורגנים."

"עכשיו הכול יהיה כמו פעם."

"לא באמת."

חנן הרציץ. "תן לזה כמה ימים. אתה תתרגל." הוא הוביל את רואי לעבר מכל המים הגדול מפלסטיק, שניצב על גבי בזנטים מחוזקים

בערמת אבנים. "העברנו את המקלחת בזמן שלא היית".
רואי הנהן בלי לומר דבר.

ברוב הגבעות לא היו מקלחות כי הצבא היה מגיע והורס הכול, משמיד את מה שבנו על כל גבעה גבוהה ותחת כל עץ רענן, אבל משום מה הם מעולם לא מצאו את הגבעה שלהם. גלעד היה אומר שצריך למקם את המקלחת מאחורי האוהל בשביל הצניעות, והוא וחנן היו רבים על זה בלי הפסקה, כשחנן מכריז שוב ושוב: "אבל זה לא הגיוני! עדיף לבנות אותה רחוק יותר, כדי שהבוץ לא יתקרב לאוהל." אך כעת נראה שחנן העביר את המכל מרצונו החופשי אל אחורי האוהל, וגם חפר תעלה לניקוז המים.

רואי נכנס לאוהל כדי להניח את התיק. שק השינה שלו היה מעט סתור, אבל שק השינה שליידו היה ערוך ומסודר באופן מופתי. נרתיק עור שחור נח במרכזו כמו מצבה. מתוכו בצבצה קת סכין קצבים קצר, שנועד לשחיטת עופות.

גלעד העביר את אצבעו על הסכין, "החֶלֶף צריך להיות חד, אם יש עליו אפילו שריטה אחת, השחיטה פסולה."

רואי הנהן. גלעד היה מסוגל לשבת ליד המדורה ולהשחיז את הסכין באבן המשחזת במשך שעות, הופך לחלק מן הנוף כמו העץ או הסלעים. "אתה באמת הולך לעשות מבחן שְעֵרָה?"
גלעד גיחך. "הרב שלי אמר שלא צריך. אבל חייבים לבחון על הציפורן, ככה, כי - אחח! יימח שמם של הציפורנים," הוא קילל, בזמן שאצבעו החליקה על הלהב ונשרטה מן הדופן. טיפת דם הופיעה על הלהב, והרוח הנושבת תדיר בגבעה גרמה למסלולה האדום על המתכת להיות עקום ורועד.

"טוב, נראה לי שזה חד מספיק."

שניהם התחילו לצחוק, וגלעד העמיד פנים שהוא מכסה בחול את הדם. "הדם הוא הנפש, אתה יודע, אחי."
"יאללה, אמא, הבטחת לנו עוף לשבת."

הוא לא הגיע לטקס החניכה של השער החדש והמשוכלל, והעמיד פנים שהוא לא שומע כשאביו סיפר באריכות על החיישנים החדשים
היהיה (13) 207

שלא היו לשער הישן והזקן. רואי גם לא הגיע למעגלי הזיכרון שעשו ביישוב. ריבי לעומתו הגיע במיוחד כדי לנגן בגיטרה ואביו הזדעזע כששמע שהבריז. אבל רואי לא רצה לשמוע וממש לא רצה לספר. והוא גם לא רצה לישון לצד הסכין של גלעד. חנן התעקש לסדר את הפינה של גלעד לזכרו ובהבזק של הומור שחור אמר שזה "גִּלְעָד לְגִלְעָד". אבל הנוכחות שלו חנקה את רואי כמו לילה חם ולח באמצע אב. כשיצא מן האוהל הוא לקח את נרתיק העור השחור איתו. ריבי היה רחוק עם העיזים, חנן העביד את עצמו כדי לא לחשוב, ואלישע יחזור מן העבודה רק בערב.

העשבים היבשים התפצחו תחת נעליו כאשר פסע מחוץ לשטח האוהלים, הצקצוקים של הציקדות מלווים אותו, ולבסוף נעצר לצד האלה. העץ היה ישן כל כך עד שבגזעו נפערו חורים חורים, כמו פיות רעבים. השורשים הסתעפו בין הסלעים, כמו תמונת מראה לענפים. עדיין נותרה קצת פריחה אדומה ומדממת על העץ. למרות שעוד חודש או חודשיים כבר תתחיל נשירת הסתיו. אצבעותיו פצעו את האדמה בין שורשי העץ, והוא הסיט את האבנים הקטנות והמחוספסות. את הנרתיק השחור של החלף הניח בתוך הבור הקטן שלמרגלות העץ וכיסה אותו.

הוא ידע שעשה מעשה אסור, אבל הוא לא יכול היה להמשיך ולחיות עם נוכחות הסכין לצד מיטתו. מכיס מכנסיו משך את שקיק הטבק והניירות, וניסה להסיח את דעתו באמצעות הגלגול. המצית נאבק עימו בהתחלה, אך לבסוף הסיגריה המרושלת נדלקה וסתמה את מצפונו בניקוטין. אצבעו חבטה קלות בסיגריה מעל הקבר הטרי של החלף, והאפר התפורר אל הקרקע. הוא חש מעט טוב יותר ברגע שלא ראה את העדויות לפשעו. אין בעיה, אם אתה נוטש אותי, גלעד, אז אני אנטוש אותך. הוא לא סיים את הסיגריה אלא תחב את ראשה לתוך האדמה. שובל העשן הדק עלה אל הענפים, והעלים נעו ברוח כמו עיניים שנפקחו לרווחה.

אלישע חזר עם השקיעה, מכנסיו היו מלוכלכים בצבע ובנתזי בטון, וריבי הושיט לו קערת פסטה גדולה במיוחד. תוך כדי אכילה אלישע סיפר על תוספת שכר שקיבל ושאל אותם איך כדאי להשתמש בכסף לטובת הגבעה. ריבי רצה עז נוספת, אבל חנן אמר

שעדיף גנרטור כי בחורף יהיה קור כלבים.
רואי האזין להם בדממה אבל לא חש צורך להתערב; אלישע היה המנוסה והחכם ביותר וממילא יבחר את הבחירה הנכונה. כשהלילה החל להתעבות, והמדורה יצרה טבעת אור, אמר, "אני אקח את המשמרת הראשונה."

אלישע הכין קפה והושיט לו ספל מתכת מהפק"ל שלו בחיוך. "קח, שלא תירדם לי." רואי השיב חיוך. הייתה זו דרכו של אלישע לומר "טוב שחזרת".

רואי לגם מן המשקה הרותח, וטעם לוואי של חלב עיזים גרם לו לעוות את פניו. גלעד היה מכין את הקפה הדוחה ביותר בעולם, וכנראה שגם אלישע התחיל לשתות את הקפה השחור שלו עם חלב עיזים. ידיו חבקו את הכוס, האדים שלה מחממים קצת בלילה הקר. הוא לא העז לשתות את הגועל נפש הזה אבל גם לא העז לשפוך אותו לשיחים.

הצללים שהטילה האש רעדו על הסלעים. חבריו התארגנו באוהל, והוא נותר ער, מביט בעמק ובשער ההרוס שבו. הרוח שרקת בין עלי האלה, וליטפה את פניו. היא הייתה רוח אמיתית, לא משב חלוש החולף בין בניינים גבוהים, מטונף מפיח ומביא עימו צפירת מכונות. רוח של מטעים וכרמים, וארומה של חלודה. אי-שם, במרחק כמה גבעות, נדלקו אורות ירוקים שעיתרו מסגד, וקולו של המואזין הדהד מעל העמק.

רחש העלים העמיק, ואז הפך לרחש כשל צעדים המפלסים את דרכם בעשב נמוך. רואי זינק על רגליו, מוכן לקרוא לחבר'ה אם מישהו מעסירה אל-קיבלייה ינסה לגנוב את העיזים שלהם.

אור בהיר בחשכה גרם לו להסתנוור, ולידו לגונן על עיניו. בשולי המחנה הופיעו משום מקום חומות גבוהות, רועדות כמו האדים השקופים העולים מן האש. הן היו בגוני עצם ואבן, רועדות ומעורפלות כמו הזוהר הצפוני, רק הבטחה כללית ולא מחייבת לעיר. היישר לפניו ניצב בית השער, שבראשו מגולפים שני אריות שואגים כלפי צבא השמיים. מן השער נפרשה שדרה ארוכה, שבראשה עץ האלה.

הבלנדסטון שלו נתקלו בספל הקפה הקר וגרמו לו להישפך, אבל

הוא לא טרח להרים אותו, אלא מיהר לאוהל וניער את אלישע.
"קומו מייד! אתם חייבים לראות את זה!"
ארבעתם נעמדו מול העיר, ואיש מהם לא ידע כיצד להגיב, לכן
התבצרו מסביב לאש ולאוהלים שלהם.
"זה נראה כמו רוח רפאים," ריבי היה הראשון שאמר משהו. "או
רוח של עיר."
"כאילו העיר לא הספיקה להיטען," עלב חנן בעיר שהופיעה על
הגבעה.

בדממה הזורחת קולו של רואי הדהד, "היא ריקה. ריקה לחלוטין."
הוא הביט בשדרה הישרה והגדולה, היישר אל לב העיר. עץ האלה
התעקם קלות קדימה, כאילו כרע אפיים ארצה, ענפיו נקלעים לידיות
ועיטורים. מתוכו התגשמה והופיעה אישה שישבה עליו כמלכה על
כס.

רדידה הִבְהִיר לא הצליח לרסן את צבע שְׁעֵרָה הבוער כמו תפרחת
האלה. שמלתה בגוון כסוף-ירקרק כמו גב עלים, ועורה כהה משמש.
חזה היה חשוף, ומעל לשדיה נח ענק כבד בצורת שני אריות שואגים
זה לעומת זה. היא ענדה צמידים בצורת נחשים שבאור הכוכבים
נראו כזוחלים מסביב לפרקי ידיה. עיניה הכהות בחנו את החבורה
בעצלות. בתנועה רכה היא קמה והפנתה אליהם את גבה. תוך כדי
תנועה אור הירח ליטף סכין קצר החגור למותניה, ואז שובל שמלתה
זרם מאחוריה כנהר.

קרן אור על פניו גרמה לרואי להתעורר בבהלה; הוא אפילו לא
שם לב שנרדם. אלישע הורה לו ללכת לישון בסוף משמרתו, אבל
הוא לא הצליח להירדם. הוא נותר דרוך במיטתו, בוהה כל הלילה
ביריעת האוהל ובוחן לעומק את פס הצבע המסמן את רמת זיהום
האוויר של המכונית שבפרסומת. כל האוהלים שלהם היו בנויים
מפרסומות ענק לבניינים שפג תוקפן, מתוחות על בזנטים וצינורות
עבים וחלולים.

רואי קם מן המיטה ופסע אל פתח האוהל. הוא ניסה להתעלם
משק השינה של גלעד ומן הריקנות של סכין השחיטה החסר, שנעצו
בו מבטים מאשימים.

בחוץ החבר'ה אכלו. אפילו ריבי, שאהב לקחת את המשמרת האחרונה ולהתפלל בחוץ עם העיזים בזריחה, חזר כדי לשבת עם כולם. קולות הדיבור היו נמוכים, וכל רחש גרם להם להרים ראש ולבדוק מה מקורו. באותו הבוקר בדידותה של הגבעה לא נראתה להם כמו יתרון. פתאום הם היו מודעים לכך שבמרחק רב אין איש, שאם מישהו יאחוז בהם בשדה והם יצעקו, איש לא ישמע.

"אנחנו לא יכולים להישאר כאן," קבע חנן בזמן שרואי נטל ידיים. "אני לא בטוח מה קרה אתמול, אבל זה לא טוב."

"אנחנו לא באמת יודעים מה קרה אתמול," העיר ריבי. "החומות הופיעו, האישה הזאת הסתובבה ביניהן, ואז הן נעלמו. מה אכפת לנו אם יש עוד כמה רוחות על הגבעה? היא לא תקפה אותנו."

"עוד לא תקפה אותנו." חנן הדגיש את שתי המילים הראשונות בזמן שפתח קופסת שימורים של זיתים ושפך את הנוזלים לאדמה. "ראיתי מספיק סרטים כדי לדעת איך דברים כאלה נגמרים. אנחנו צריכים לעוף מכאן, לפני שמשהו יקרה."

"מה אם זו פשוט הרוח של המקום?" ריבי תהה בעיניים חולמניות. חנן לא חלק את החוש הרומנטי של ריבי. "אתה מוזמן לכתוב עליה ניגון מאוחר יותר, אבל כשאנחנו לא כאן." "ממתי עוזבים יישוב בארץ ישראל?" התפרץ רואי. כולם בהו בו, מופתעים.

"תראו מי התעורר קרבי," צחק חנן.

רואי לקח ממנו את הפחית והמשיך, "לא היינו מקבלים אם ערבים היו מנסים לגרש אותנו מהגבעה שלנו, למה אנחנו מקבלים שרוחות רפאים משתלטות עליה?"

"יאללה, מספיק עם הפוזות, רואי, יש משהו מוזר בעץ הזה, ובאישה הלא צנועה הזאת. היא עושה לי צמרמורת," אמר חנן, שבימים כתיקונים לא שש להודות שמהו מפחיד אותו. "היא לא פגעה בנו," העיר ריבי שוב.

חנן נד בראשו. "אוקיי, ואם היא תנסה לפגוע בנו עדיף שנעוף מכאן. אנחנו לא יודעים איך להתגונן ממה שקורה פה או אפילו להזעיק עזרה מגבעות אחרות. מה נגיד להם? יש לנו השתלטות עוינת של רוחות רפאים?"

אלישע לקח את קופסת השימורים מידו של רואי, לקח חופן והשליך לפיו. השלושה בהו בזמן שלעס, מחכים לשמוע לאיזה צד הוא נוטה. לבסוף אמר, "העיר לא הייתה כאן שלשום בלילה. משהו קרה אתמול שגרם לה להופיע."

המילים שלו דקרו את רואי, והוא קיווה שאיש מהם לא שם לב שהתכווץ לתוך עצמו. מה שקרה היה איכשהו קשור לחלף של גלעד. הוא לא הבין איך בדיוק, או מה קורה על הגבעה, אבל הוא ידע שזו אשמתו. הכול תמיד היה באשמתו.

"אני לא חושב שאלה רוחות רפאים," ריבי ניסה לגונן על הגבעה, כמו כשמנע מחבריו להרוג נחשים ודרש שישליכו אותם לעמק. "יש עצי אלה עתיקים מאוד. האישה הזאת היא משהו אחר, היא פה כבר המון זמן."

קולו של אלישע היה חד ומצליף. "אנחנו צריכים לעקור את העץ."

שלושת האחרים החליפו מבטים זריזים. הוא היה עץ האלה שלהם, היחיד מול כל המטעים הגדולים של עסירה אל-קיבלייה. כל עץ זית של הערבים ושורשי המשתרגים לתוך האדמה היה כמו ידיים מלוכלכות שהם נעצו בארץ. ועכשיו אלישע רצה לעקור את האחיזה השברירית שלהם בקרקע.

הדממה המופתעת שלהם אפשרה לאלישע לומר, "תחליטו, או שאנחנו עוקרים אותו או שאנחנו עוזבים."

"אבל זו הגבעה הכי טובה שיש, אף פעם לא ניסו לפנות אותנו, אף פעם לא ניסו להתקיף אותנו או לשדוד את העיזים," ריבי ניסה שוב להגן על התל אבל אלישע חתך אותו.

"כי כנראה גם הערבים מפחדים ממה שקורה פה." אלישע הצביע באגודלו על העץ המזדקר מלב הגבעה. "תסיימו לאכול ובואו לעזור לי, אחרת אני אעקור אותו בעצמי."

לא היה צורך להכביר במילים. הם ידעו שאלישע צודק. הם סיימו לאכול, ורואי מיהר להתפלל לפני שיתחילו בעקירת העץ. אך מחשבותיו נדרו הרחק ממילות התפילה, אל ההווה. מה לעשות עם החלף הקבור? לקבור אותו אפילו יותר עמוק? להוציא אותו? הוא לא רצה לראות אותו, ונוכחותו הכבידה עליו כמו טון של בטון.

אבל אם ישאיר אותו בין שורשי העץ, האם לא יתגלה כאשר יעקרו אותו מן האדמה? רואי דימה ברוחו את הנרתיק השחור מונח בקברו, החרקים רוחשים סביבו, מסגיר אותו קבל עם ועדה.

לאחר שאצבעותיו כרכו את רצועות התפילין, הוא מיהר לנצל את העובדה שהשאר שטפו כלים והכינו חבלים כדי לחמוק לעבר האלה. הוא כרע על ברכיו וניסה ככל יכולתו לא לגעת בעץ או בעליו, כאילו היה ארסי או רעיל. עפר עף לכל עבר, והבור שלרגליו הלך והעמיק, אבל החפירות שלו לא הצליחו לחשוף את הנרתיק השחור שבו נח החלף.

הוא פשוט קבור קצת עמוק יותר, זה הכול, ניסה לשכנע את עצמו בזמן שהמשיך לחפור ולגלות את שורשי העץ. אבל ליבו פעם מהר יותר, ובתוך תוכו ידע שהוא משלה את עצמו. הרי עכשוו היה צריך להתכופף יותר ויותר כדי לחפור, באופן שלא עשה כשקבר אותו בתחילה.

אולי כבר השלכתי אותו החוצה עם שאר האדמה, הוא ניסה לעודד את עצמו ופנה לעבר תלולית העפר שהוצא מליבו של העץ.

“רואי, מה אתה עושה?”

חנן עמד מאחוריו.

“אני מנסה לחשוף את השורשים כדי שהעץ ייעקר כמו שצריך.”

מילותיו דרכו זו על הבהונות של זו בגמלוניות.

“מה אתה עושה?” שאל חנן שוב, והפעם רואי לא יכול להתחבא

בשום מקום. הוא לא יכול לבקש שיכבו את המזגן כדי לשנות את נושא השיחה, ונוכחותו של גלעד ננעצה בגבו כמו אלף סכינים. “זו לא אשמתי,” רצה לזעוק. “זו לא אשמתי שבניגוד אליכם אני לא יכול לשתות קפה שחור עם חלב עיזים, שאני לא יכול להתקלח בגבעה אחרי שהזזתם את המכל! זה לא הוגן!” הוא לא רצה לשחזר כל דבר שגלעד עשה מעודו. הוא רצה לקבור אותו ביחד עם החלף שלו עד שיפסיק לצרוח זיכרונות ורסיסים של שיחות. המוח שלו היה מלא בדברים שאולי גלעד היה אומר והוא אולי היה עונה, והוא לא יכול לנשום ככה. הוא לא יכול להתקיים ככה בלי להיקבר יחד איתו.

“מה אתה מחפש?” קולו של חנן נעשה חשדני עם כל מילה ומילה.

רואי לא היה יכול לשקר לחבר. "את החלף של גלעד," אמר. חנן סקר בלי מילים את ערמות האדמה. כנראה לא העלה על דעתו שמישהו יכול לעשות חילול קודש שכזה, לקחת משהו מפנינת הזיכרון הקטנה שהוא ייסד על שק השינה היתום. "קברתי אותו כאן אתמול, אבל רצייתי להוציא אותו לפני שתעקרו את העץ ו-"

"חתיכת גנב!" חנן צעק, כל הזעם והעלבון על הפגיעה בגלעד מתפרצים לעברו בבת אחת. "מה חשבת לעצמך?! וגלעד עוד חשב שאתה חבר שלו! החבר הכי טוב שלו! אתה צבוע ו-"
הצעקות הזעיקו את אלישע וריבי. הם רצו במעלה הגבעה, ואלישע ניצב ביניהם. "חנן, תתרחק, מה אתה עושה?"
אבל חנן לא הניח להם להסיח את דעתו. "רואי גנב את הסכין של גלעד!"

"קוראים לזה חלף," עקץ רואי, אבל לא נראה שחנן התרשם מהבקיאות שלו בהלכות שחיטה.

"וקבר אותו מתחת לעץ," סיים חנן את כתב האישום. שלושתם הביטו ברואי בלי מילים, והעץ וכל האבנים נעצו בו עיניים מאשימות. גנבה היא חטא, וגנבה מן המתים חמורה אף יותר. אלישע הרים את ידו. "עזבו שנייה את הדיון על גלעד, אתם לא מבינים? הסכין הוא זה שהעיר את העץ, את כל התל. היה לאישה בעיר סכין, נכון?"
"לא ידעתי שזה מה שיקרה," מיהר רואי להתגונן, "זה בסך הכול עץ."

"אני לא יודע מה זה העץ הזה אבל הוא לא רק עץ," אמר אלישע. "אנחנו יכולים להתרחק ממנו? אני מרגיש כאילו הוא מצותת לנו," אמר ריבי בקול שקט מאוד, ולשם שינוי כולם שמחו לציית לו. הם פסעו לעבר האוהל, אבל רגע לפני שרואי פנה להתיישב לצד האחרים, חנן עצר בעדו. "שיהיה לך ברור, אם אתה לא מחזיר את הסכין של גלעד, אין לך לאן לחזור."

ריבי נע בחוסר נוחות. "אולי כולנו נלך להחזיר אותו?"
אלישע נד בראשו. "זה מסוכן."
"ולי זה לא מסוכן?" שאל רואי.

הם לא אמרו דבר.

“אתם לא רציניים. הסכין נעלם,” הדגיש.

חנן התפרץ שוב, “אתה לא רציני, אתה בכלל קולט שגנבת?
שגנבת מגלעד?”

“אני לא יכול להיכנס לשם,” גער בהם רואי ומילותיו של חנן
החליקו מעליו כמו שמן מעל מים, כאילו לא היה להן שום קשר
אליו בכלל.

לכמה רגעים נוספים הם שתקו, וריבי הסיט ממנו את עיניו.
אלישע היה זה שפסק בסופו של דבר, “אתה איבדת אותו, אתה
תחזיר אותו.”

“אבל אני -”

“רואי, לא אכפת לי איך אתה עושה את זה, כל עוד אתה מחזיר
את הסכין של גלעד. קח אחריות על המעשים שלך סוף-סוף.”
החבר'ה לא עקרו את העץ באותו היום, אבל גם לא פנו אל רואי
בדברים או הציעו לו להצטרף ללימוד שלהם. הוא היה מצורע
בגבעה שלו עצמו. כשהם לא הסתכלו ירד לבור, פשוט כדי שיוכל
להיות לבד באמת ולא לבד מלאכותי.

ביישוב הבטיח לעצמו שיעשן פחות, אבל פתאום מצא את עצמו
עם הסיגריה השלישית של היום בעודו מביט בשמש נוטה, והארץ
תלויה על בליימה.

כל אפשרות הייתה גרועה יותר מרעותה, לאבד את מעט האחיזה
שהייתה לו, או לחזור להיות הכישלון התמידי בבית של ההורים.
הוא ידע שהוא פשוט צריך לסתום את האף ולעבור בשער לעולם
הריקני של העיר המתה. לא משנה מה ימצא בצד השני. ראשו נקבר
בין ברכיו.

הוא חזר לאוהלים רק אחרי שהשמש שקעה והאור החל להיעלם.
“אתה הולך להחזיר אותו?” הטון של חנן נשמע כשאלה, אבל היה
ברור שזו לא שאלה.

“כן.” משך בכתפיו.

ריבי ניסה לחייך באופן מעודד למרות שהתוצאה הייתה עקומה
מעט. רואי ריחם על עצמו מספיק, וניסיונות העידוד הביכו אותו.

כאשר צבא השמיים יצא לדרכו, רואי קיווה שאולי דבר לא יקרה, והוא יוכל לחזור לאוהל וללכת לישון, אבל אז שוב הופיעו חומות העיר הריקה. היא הייתה שקטה ומלאת הוד, הרוח מנשבת בין הרחובות הריקים והחדרים השוממים. שלושת האחרים עמדו הרחק מאחוריו ובחנו את העיר, ההקלה מכך שלא הם הנכנסים אליה נדפה מהם.

רואי תהה אם מותר לומר תפילת הדרך במקרה הזה, שבו הוא אומנם לא נוסע מרחק פרסה, אולם מרחק עצום מפריד בין פה לשם. אבל הוא לא רצה לשאול בקול, וספק ברכות להקל. השיחים והאבנים לחשו בין רגליו כאשר צעדיו הלכו והתקרבו אל השער. הוא הכריח את עצמו לנשום ולנשוף, מעמיד פנים שהוא בשליטה, ושאינן סיבה לחשוש. אבל זה לא עבד במיוחד, הרוח נשפה על הזיעה שהחלה להיקוות על מצחו, והיה לו פתאום קר יותר. קר כאילו היה עכשיו לילה עמוק, נקודת השבר של הקור בשלוש לפנות בוקר.

דלתות העץ הגדולות של בית השער היו פתוחות לרווחה כמו מלתעות המוכנות לבלוע אותו. השדרה המרכזית של העיר נפרשה לפניו, שוממה ודואבת. למה הכניסה חייבת להיות דרך שער? הוא לא היה יכול לעקוף את השער, אלא היה מוכרח לעבור דרכו, בלי אפשרות לברוח לשום מקום. הוא פסע מתחת לקשת, בטוח שכל רגע הדלתות ייסגרו עליו. הוא הרשה לעצמו לעצום את עיניו, כי ידע שהחבר'ה מאחוריו לא יכולים לראות זאת. כל השרירים שלו התכווצו כדי להתגונן מפני המכה שתיפול עליו. כי זה מה ששערים עושים.

“אני לא מבין למה זה לא נפתח,” גלעד רטן מעל הנייד המיושן שלו וחייג שוב למספר שהיה אמור לפתוח את שער היישוב הכבד. השמש השתקפה בפסי אור וברק על גג המכונית ועל שלדתה. היה חם בחוץ, כאילו כל העולם יימס ויתאדה, אבל בתוך המכונית המזגן האגרסיבי גרם לרואי להתעטש. הוא נהג ברכב של ההורים שלו, שהיו מוכנים לתת לו הכול רק כדי שיחזור לשבת. “אולי כדאי שנתקשר למזכירות,” הציע רואי. “אולי יש שם איזו תקלה?”

"מה פתאום, גלעד התרעם על עצם ההצעה להזדקק לבורגנים.
"שנייה ואני מסדר את זה."

גלעד יצא מהרכב, מחזיק את הטלפון בידו ומתקשר למספר
שאמור לפתוח את הפתח. השער נפתח מעט, כדי חרך, ואז נתקע.
אך לא אדם כגלעד ייתן לשער בורגני לצחוק כך בפניו. הגבעונים
לא העריכו שערים או גדרות, רק פחדנים מתחבאים מאחוריהם. ומה
יש לנו לפחד מפניו בארץ שלנו? הארץ שבה אנחנו בעלי הבית? מה
העם היושב בה? החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב? ומה הערים
אשר הוא יושב בהנה, הבמחנים אם במבצרים? מה שווים השערים
והגדרות שלכם, הא? הוא השתחל לאותו הדרך הדק וקיווה שהשער
יפתח.

"עזוב, גלעד!" רואי צעק מחלון הרכב, "אני אתקשר לאבא שלי
והוא יבוא לעזור."

"עזוב שטויות, בטח סתם החיישן נדפק, עוד רגע יפתח."
באותם רגעים מעטים שדעתו של גלעד הייתה מוסחת ומופנית
לעברו של רואי, שינה השער את מסלולו ונטרק בכוח לעבר
המשקוף. כשהתכוון גלעד לברוח, ראשו נלכד בחיבוק הפלדה
הצהוב עד שהיה מאוחר מדי. ולרואי לא היה דבר לעשות מלבד
לשבת במכונית, במזגן המקפיא.

הוא מעד על אבן ונפל על גחונו על רצפות חלקלקות, מבעד לפתח.
עיניו נפקחו ברחבת השער של העיר הנידחת. להפתעתו האבנים
היו נקיות יחסית, אבל בו זמנית רחש תמידי של לחישות ורחישות
בקע מהן, כאילו ריכלו והעבירו מידע זו לזו.

הוא התרומם על רגליו והביט לאחור. מאחוריו היה השער,
ומבעדו ראה רק חושך. הגבעה והאוהלים לא היו יותר מאשר זיכרון
רחוק. הכוכבים שמעל לראשו נראו איכשהו זרים, ובמסילותיהם
יצרו מזלות בלתי מוכרים.

צעדיו הדהדו כאשר פסע במורד השדרה, והוא העיף מדי פעם
מבטים חשדניים לעבר פתחי הבתים החשוכים. הם היו ריקים
לחלוטין, אבל התחושה העמומה שמישהו צופה בו לא נעלמה.
אולי החבר'ה עדיין מסוגלים לראות אותו, אבל הוא ידע שהעיניים

הדוקרות אותו הן שלה.

בקצה המרוחק של השדרה עמדה האישה שמתוך האלה, הרדיד שמסביב לראשה נע קלות ברוח שלא יכול היה לחוש. הוא השתדל להישאר ממוקד בנקודה שבאוויר מעט לשמאלה, ולא לאפשר לעיניו להחליק מתחת לקו הכתפיים שלה, שכן ענק האריות הכסופים שלה לא הסתיר דבר.

"הִלְשֵׁתְחוֹת לְפָנַי בְּאֵת בְּנֵי, אִם לְכַבֵּד לְרַבַּת אֲשֶׁר תִּי? אַמְרָה, וכאשר דיברה כל העיר שרה איתה. הייתה לה עברית משונה ביותר, מעין עברית תנ"כית במבטא בין תימני לחסידי, ורואי רק בקושי הצליח להבין את מילותיה.

"מה?" ענה, בעיקר כי לא ידע איך להגיב לשאלה שלה.

"בְּנֵי, עֲמֹךְ כִּבְשׁוּ אֶת אֶרֶץ, הַמַּת יְכוּ כָּל בְּנֵי לְפִי חָרַב, בַּל יוֹתִיר שְׂרִיד וּפְלִיט לְמוֹ. פְּעַלְתֶּם קְרִיּוֹתַי לְשִׁמְמַת, וּשְׁמִי אֲבַדְתֶּם מִתַּחַת הַשָּׁמַם. שְׁנוֹת רַבּוֹת בַּל קָטַר אִישׁ לְעַנְפִי, עַד אֲשֶׁ בְּאֵת אֶתָּה, וַיִּקְדַּשְׁתָּ לִּי אֶת הַמַּאֲכָלָתְךָ וְקִטְרְתָּ לִּי קִטְרְתָּ זֹכֶת."

עבודה זרה הייתה במחשבותיו של רואי משהו רחוק, שקורה בדף היומי, בדיונים אם מותר לזרוק אבן על מרקוליס או לא. לא משהו שאפשר ליפול בו בטעות. אבל לפתע הוא נחרד מן המחשבה שאולי עבר על אחת ממצוות ייהרג ובל יעבור. מה הטעם בסיבוב שערים וגעגועים להר הבית, אם כאשר ישובו הנבואה ובית המקדש, ייאלץ עם ישראל להתמודד גם עם העבודה הזרה שתחזור?

"מה פתאום, לא התכוונתי להקדיש לך את הסכין. זה לא היה הקדש בכלל!"

"קִטְרְתָּ לְקוֹנֵת אֱלִים יְעֲלִיתָ, וְשַׁעַת אֲנִכִּי לְמִנְחָתְךָ."

"על מה את -" המילים הלכו ונעלמו מעצמן, כשחשב על הסיגריה שעישן מתחת לעץ, ועל העשן שעלה אל ענפיו. "לא, אני לא התכוונתי."

הבעת פניה היפים קדרה, כאילו לא העלתה על דעתה כלל שייתכן שלא התכוון לסייע לה לקום ולהתעורר מתחת לפני השטח. כנראה שחשה ברתיעתו משום שהצהירה, "אם בְּדַרְכֵי תִלְךָ, וְאֶת חֻקוֹתֵי תְשׁוּר, עֲלִיּוֹן עַל כָּל אֲשֵׁיתְךָ."

"מה? לא..." קולו הדהר בעיר, אולם הוא נשמע מעומעם, כאילו

הוא זה שאינו אמיתי מבין שניהם.

”נְקוּב שְׁכַרְךָ וְאֶתְנִיּוֹ לְךָ. הַאֲמֵלָא בֵּיתְךָ כְּסָף וְחֲרוּץ? אִם תַּחְפוֹץ
בְּאִישׁוֹת וּפִילֵגְשִׁים לְרוֹב? הֲתִיקַח אֶרֶךְ יָמִים, שְׁנוֹת תַּיִם וְשְׁלוֹם?”
מה זה השטויות האלה? היא באמת חושבת שהיא יכולה למלא
משאלות? רואי הקפיד להתרחק מכל מי שטען לכוחות מיוחדים,
ללא הבדל דת גזע ומין. הוא דבק בשיטת הרמב”ם שכולם שרלטנים.
אך מנגד הוא לא יכול היה להתעלם מעצם קיומה המוכיח שישנו
ממש בדבריה. היא הקימה עיר על תילה מכלום, היא התגשמה מתוך
עץ עתיק. אולי היא בכל זאת יכולה למלא את משאלתו, משאלת
ליבו האחת היחידה.

”את יכולה להחזיר את חבר שלי, גלעד?”

השקט נשב בקולי קולות בין האבנים, והכוכבים הזרים רעדו
במסילותיהם. לבסוף היא נדה בראשה.
התקווה שהחלה להידלק בליבו כבתה בן רגע. ”וואלה, לא מפתיע
אותי. כל ‘בעלי הניסים’ אותו דבר.”

שְׁעָרָה הַמְּבָרִיק נֶעַ בְּרוּחַ שְׂרוּאֵי עֲצָמוֹ לֹא חָשׂ. ”לֹא. לֹא אֲנֹכִי, אֲבָל
בְּעַל הַדָּד - גְּבוּר עוֹלָם, מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם - הוֹאָה הוֹאָה
הַמְּחִיָּה מֵתִים. הוֹאָה בְּעַל גְּבוּרוֹת, מְלֶךְ מַמִּית וּמְחִיָּה.”
רואי לא התכוון לעבור על ההתרסה הזאת בשתיקה. ”את וכל
האלילים שלך לא שווים כלום! אני עבד של מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא, רק הוא ממית ומחיה.”

האלה לא הסבה את עיניה מנגדו, מבטה חדור כעס ושנאה אצורים
מדורי דורות. ”אַלֶּךָ מַמִּית וּמְחִיָּה? אִם כְּדַבְּרְךָ, מִדּוּעַ שְׂאוּל שְׂאֵלָתְךָ
מִמֶּנִּי כִּי אֶתְחִיָּה רַעְדָּה? לֶךְ קְרָא אֶל אֶלֶּךָ בְּעַד רַעְדָּה וַיִּחַיִּיו.”
האישה תפסה אותו על המעידה שלו, אך רואי לא התכוון לתת
לה למשוך אותו בלשונו. ”אצלנו לא באים אל השם בדרישות. הוא
עושה מה שהוא רוצה.”

אשת העץ חייכה אליו ואמרה, ”אם כְּדַבְּרְךָ, אֶלֶּךָ הוֹאָה אִשׁ הַרְג
אֶת רַעְדָּה?”

רואי רצה להתפרץ עליה, להטיח בה את הצידוקים המקובלים
”השם נתן והשם לקח” ו”כך עלתה במחשבה לפניו”, אך רק נשיפה
חלולה יצאה מפיו. הוא ידע את האמת. הוא עמד מול האלה, לא

מסיר את מבטו מעיני האש שלה, ויָדוּם.

“לא, הוא אמר לבסוף. “אני הרגתי אותו.”

“בֵּל טוֹב הוּאָה אֱלֹהִי.” היא פסעה מעט לעברו, שולי שמלתה רוחשים על האבן. “אֵת קְרִיּוֹתֵי וְחוֹמוֹתֵי מְחָה כְּאֵשׁ מְחָה אֵת רַעְיָהּ, יְדוּעַ אֲנֹכִי כְּמָה פֶּשַׁע בְּךָ אֱלֹהִי, הֲלוֹא אָף בִּי פֶּשַׁע כֵּן. שָׁבָה אִתִּי, וְאֵת אֲשֶׁר יִבְנֶנוּ לְלִבְךָ.”

היא הרימה את ידה, ובן רגע התמלאה שדרת העיר בקולות צחוק וניחוחות תבשילים. הבתים מלאו אנשים הלובשים שמלות ארוכות, ילדים עירומים רצים בעקבות להקת כלבי רחוב כחושים, ונשים חשופות חזה ועטופות ברדיד צעקו עליהם בשפתה המזורה והגרונת של האישה מתוך עץ האלה.

עגלת עץ כבדה נשאה כדים וסלסילות וחצתה את השדרה הראשית, לצד חבורת נשים זקנות ששפכו שמן זית ויין לפני מצבת אבן שעליה נחקקה דמות אדם בעל קרניים.

“וְאֵת זֹאת אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, כִּי לִי תִקְטַר וְלִי תִזְבַּח, וְתִתְּנֵנִי בְּכָל לִבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ.”

רואי הביט אנה ואנה, מסוחרר מן הצבעים ומן הדחק האנושי. האם לא היה זה מה שרצה? מקום אחר שבו הוא יהיה שייך? לא בגבעה ולא ביישוב, אלא עולם שיכרא בצלמו ובדמותו, עיר אמיתית, יישוב אמיתי בארץ ישראל על הגבעה האהובה שלו. מקום שבו איש לא יוכל להאשים אותו ששוב הוא בורח מאחריות.

אנשים שהתקבצו מסביב לתגרת תרנגולים התפזרו, צוחקים וטופחים זה על כתפו של זה, ובמרווחים בין גופיהם עבר אדם שמראהו גרם לנעלי הבלנדסטון של רואי להינטע באבנים. דמותו של גלעד חלפה מאחורי הדוכנים, והוא מביט סביבו באותו מבט עז ומלא אתגר שבו היה מביט בכול. לרגע אחז ברואי הרצון למהר אחריו, למשוך בשרוולו, לומר לו “מה חשבת לעצמך? איפה היית?” אבל אז הבחור ההוא, בין אם היה גלעד ובין אם לאו, פנה ועקף אישה שהובילה פרה ואז נעלם לאחת הסמטאות שיצאו מהשדרה הראשית. רואי נותר עומד, בוהה בשער העצום פעור הפה מולו, והעיר שוקקת החיים הזאת נראתה לו לפתע חונקת ומיוזעת, חומותיה רוכנות ומתנשאות מעליו. כל כולה הייתה עמוסה בחיקוי

ובדיה כדי לכסות על צביעותה וחולשותיה, ולא הייתה שונה בהרבה מן היישוב שבו התגוררו הוריו. גלעד לא היה רוצה שהסכין שלו יישאר כאן, גלעד לא היה מרשה לאיש לכלוא אותו בתוך החומות הללו.

האישה ניסתה לפתותו בכל מיני תענוגות של בורגנים, היא כלל לא הבינה שעומד מולה גבעון 'בְּלָדִי' הבז לכל אלו. רואי הסתובב, ובפעם הראשונה הביט נכוחה בעץ הנחמד למראה. הוא לא התבושש מן ההסתכלות באלה הערומה, ואף לא ממבטה החודר לבושים ורואה את ערוותו במלוא כיעורה.

"אני רוצה שתחזירי לי את הסכין."

העיר שוקקת החיים בעלמה כלא הייתה. כל עושר צבעיה ואנשיה בעלמו, כאילו הפשיטו מעל גווייה את כל שכבות העור והבשר ונותרה רק עצם ואבן חשופה.

מבטה של האלה התעקם כלא מבינה את שמתרחש לפניה. "בְּנִי, גִּדְלֵ אֶגְדְּלֶךָ בְּמָאד מְאֹד, אַךְ אֵיךְ הַמְּאֻכְלֶת תֵּן לִי. אֶפְעָלֶךָ לְ-"
"תני לי את החלף עכשיו, אני צריך לחזור לחברים שלי." לחבר שלי.

"מְאֻכְלֶתְךָ בְּיָדִי, עֲזֹב עֲזֹבְתֶיךָ, וְאֲנִי קְנִיתֶיךָ." היא חייכה חיוך רחב עלים ומזלזל, מודעת היטב לשבריריותו האנושית המביכה.
"יִתְתֶיךָ לִי מִדְּעָתְךָ."

"נכון, אבל זה לא החלף שלי. זה החלף של גלעד."

האלה הטתה את ראשה לצד. זה היה מידע שהיה חדש לה.
"אני גנבתי את הסכין של גלעד, והקדש הגזול - פסול," הוא אמר בביטחון, למרות שבכלל לא היה בטוח שזו ההלכה, או שלאישה הזאת בכלל אכפת מההלכה.

גבותיה השחורות קדרו, והלחישות בין האבנים נעשו קולניות יותר. גרגרי חול נעו והתגלגלו על הלכנים, האדמה עצמה מנסה לברוח מזעמה של האלה.

"יִכּוֹן כְּדִבְרֶךָ, אִם בְּכַחֲךָ - קְחֶיךָ." היא הוציאה את החלף מחגורתה והפילה אותו, אבל במקום סכין יחיד פגעו ברצפה כתריסר עותקים זהים לחלוטין של החלף. הסכינים הרבים היו חסרי ייחוד או סממנים מזהים שיסגירו איזה מהם שייך לגלעד.

הוא התבונן בהבעת פניה. היא הייתה בטוחה שייכשל או שיודה שנהג בטיפשות ויתחנן שתסלח לו, שיפגין נכונות לקבל את כל הצעותיה ויתגודד לפניה עד זוב הדם. דווקא ביטחונה בכישלונו גרם לו להשליך מאחורי גבו כל מחשבה על נסיגה. הוא הביט בערמת הסכינים הזחים לחלוטין על האבנים המסותתות, וידע שאם יטעה, אם לא יבחר את הסכין הנכון, לא יצא מן העיר הריקנית שלה לעולם.

הוא התיישב על ברכיו, אבל גבו נותר זקוף כדי שלא יעלה על דעתה שהוא משתחוה לה, ובחן את האפשרויות שלפניו. הוא הרים אחד מן הסכינים, אבל לא הצליח לזהות שום הבדל או סימן בין זה שאחז לזה שהיה לידו. כולם היו להבים חלקים ויפים, ללא שום שריטה, והשיבו את אור הלבנה כמראה.

העיר נהמה סביבם בקול נמוך ומשחר לטרף. הוא הרים עוד סכין אחד, מחפש משהו שיסגיר את הלהב האמיתי. משהו שיגרום לחלף להתוודות ולומר: "אני של גלעד". הוא הרים שוב ושוב את אותם הסכינים, ומחשבותיו הלכו לאיבוד בתוך מבוך שכולו מבואות סתומים.

הוא חש בתשובה מציצה מעבר לכתפו, יודע שעליו רק למצוא אותה, אבל קיר גבוה חמישים אמה הפריד בינו לבינה. ליבו החל לפרפר, והמבט האכזרי והארוך של הגבירה גרם לתנועות ידיו להיעשות זוויתיות יותר. הוא היה צריך להפיל את החומה הזאת שהפרידה בינו ובין מה שידע שהוא יודע, אבל הכריח את עצמו לשכוח.

עיניו נעצמו, ולרגע אחד, בקול דממה דקה, הרשה לעצמו להרפות. הוא ידע שיכאב לו, אבל לא התגונן. הוא ידע שמתישוה הוא יתפרק ויתפורר, אבל זה יהיה בסדר. כי לאט-לאט כל פעם יכאב קצת פחות. ולשם שינוי הוא לא יסתובב כשעל מצחו מדבקה צהובה וזרחנית שעליה כתוב 'זהירות, שביר!'

"אתה באמת הולך לעשות מבחן ש'ערה?'" שאל רואי כשהיה תמים וטיפש, ולא מודע לכך שבניגוד למה שאומרים, תמיד יכול להיות גרוע יותר.

גלעד גיחך, והוא היה רחוק משזכר, ופתאום לא זכר איזו חולצה הוא לבש, ואם היה זה לפני ארבעה חודשים או שלושה, אבל קולו היה ברור וצלול כשאמר, "הרב שלי אמר שלא צריך. אבל חייבים לבחון על הציפורן, ככה, כי - אחח! יימח שמם של הציונים."

ובניגוד למה שאומרים, הוא לא הרגיש קל כנוצה ברגע שהחומה נפלה. אבל גם לא נשמע קול שופר. אלא הוא פשוט נותר חשוף, ולמרות שהיה לבוש הוא רעד מקור כאילו היה עירום ועריה באמצע הלילה.

האישה הביטה בו, גבה אחת עקומה בפניה. שיגעונותיהם של בני האדם כנראה היו תמוהים בעיניה, והיא לא ראתה בני אדם המון זמן. לא, יותר מכך, גם בני האדם שהיא ראתה היו רק סוגדים אפשריים. כאבם או רגשותיהם מעולם לא הטרידו אותה.

רואי הרים את הסכין הראשון והעביר אותו על הציפורן של האצבע המורה. לאור הלבנה הוא בדק אם מופיעה השריטה שהכיר מציפורניו של גלעד. היא לא. הלהב היה קהה כמעט לחלוטין. לא היה ללהב הזה סיכוי לשחוט שום עוף כהלכה. והוא ידע שגלעד ידע להעמיד סכין היטב. בודק תריסר פעמים, על פי כל הדקדוקים.

הוא הניח את הסכין המזויף במרחק מן היתר, והרים את הסכין הבא. גם הוא לא היה להב כשר לשחיטה. הוא עבר אחד אחד, מצפה בכל פעם לראות שריטה דקה מופיעה על ציפורניו. אבל זה לא קרה. האלה הייתה מסוגלת ליצור את אשליית המראה של הסכינים, אך הלב שלהם נעדר. גלעד לא היה נוכח באותו הרגע, מבטו לא נח על עורפו של רואי. להפך, האלה היא זו שנעצה בו מבט מזרה אימה. אבל לאותם רגעים, רואי חש שאיננו לבד. הוא לא ידע אם היה זה גלעד, או רק הרעיון של גלעד, מלווה אותו ואומר: "הדם הוא הנפש, אתה יודע, אחי." "הוא לא נמצא כאן." רואי התרומם לעמידה. "אף אחד מהסכינים כאן הוא לא החלף של גלעד."

הרצפות שלמרגלותיו התרוקנו מאשליות, ובן רגע עמד רוכן מעל שממה בוהקת.

האישה נעצה בו מבט ארוך ואפל כמו מאות ואלפי השנים שהייתה כאן לבדה. שְעֵרָה האדום השחיר מזעם ולפתע תווי פניה החלקים

והגאים היו גרומים ומחוספסים כגזע עץ אלה.
"אני רוצה את הסכין של גלעד בחזרה," הזכיר לה, למרות
שהכוכבים המשונים שמעל שמי העיר רעדו והחלו לנשור. "אין לך
זכות להחזיק בו."

והיא, בין אם הייתה אלה או רוח או שקר, קיימה את דבריה
הראשונים. במקום הסכינים המזויפים הופיע החלף של גלעד.
הוא הרים אותו במהירות, ומיהר לקשור אותו מסביב לחגורתו.
אולם הניצחון שלו הסיח את דעתו ממנה רגע אחד יותר מדי.
היא תלשה את ענק האריות מעל צווארה והשליכה אותו מאחורי
כתפה. מבטו נע הצידה באופן אינסטינקטיבי מן העירום שלה.
הנהמות נשמעו לפני שראה את האריות מתרוממים מעל הקרקע.
הוא רץ בכל כוחו על האבנים החלקלקות והרוחשות. הן התעוררו
לחיים תחתיו, נעות ושומטות את עצמן מתחתיו. נעלו נלכדה, והוא
מעד קדימה, פניו במסלול התרסקות עם הרצפה, אך ברגע האחרון
הוא שלח את ידו ודחף את עצמו שוב לריצה.

זו לא הייתה ריצה ארוכה, וליבו החל לדפוק במהירות ככל
שהשער הלך והתקרב. הוא ידע שאם לא יצא דרכו עכשיו, הוא לא
יצא מן העיר הזאת לעולם, וכשהיא תיעלם בבוקר הוא ייעלם עימה.
גל קור וכאב תקף את שוקיו כאשר טפריו של האריה קרעו את
מכנסיו ועורו, אבל רואי השליך עצמו קדימה דרך השער והתגלגל
במורד הגבעה.

הצעקות של ריבי, חנן ואלישע הקיפו אותו ולרגע הוא חשב
שהאריות המשיכו לרוץ בעקבותיו. אבל ברגע שהחלף שלו יצא את
גבולות החומות הן נפלו לתוך האדמה, קורסות כמו חומות ירחו.

כשהשמש עלתה אלישע שרף את האלה. הוא נעץ מקלות בוערים
בפיות הפעורים של הגזע, והעץ החי העלה עשן אפור וחרף שגרם
לארבעתם לדמוע. הם נשארו עומדים סביבו כל זמן שהאש דלקה,
כאילו האישה שבעץ תצא ותיאבק על חייה.
"אתה רוצה לומר?" אלישע שאל.

רואי משך בכתפיו, "בשם ומלכות, נכון?"
"זו אשרה, נראה לי שזה אחד המקרים היחידים שלפי כל הדעות

מברכים בשם ומלכות.

רואי נשם עמוקות, מכיר בכבוד המוטל עליו, ובירך. שלושת חבריו ענו "אמן" והוסיפו וענו, "כשם שעקרת עבודה זרה מן המקום הזה כך תעקור אותה מכל המקומות, והשב לב עובדיהם לעובדך." הם עזבו את הגבעה ביום שלמוחרת, וידעו שלא ישובו אליה לעולם. עתה יחפשו גבעה אחרת, בלי הגנבים מעסירה אל-קיבלייה והמנהל שרוצה להרוס להם את האוהלים. כל רכושם היה על גבם, והסכין ארוז ומוגן בתיקו של רואי. הנוכחות של הסכין עדיין הייתה משונה עבורו, והוא לא היה בטוח שיהיה מסוגל להחזיק בו אפילו למען בניית יישוב בארץ, מחשש לשריטות. בניגוד לגלעד הוא לא ידע להעמיד סכין כמו שצריך. אבל יום אחד אולי הוא יצליח לעשות זאת, וזה יהיה בסדר, אפילו אם החלף יישרט או יתקהה. כך קורה לדברים שהם חלק מהחיים.

הם חלפו על פני השער ההרוס למחצה, וריבי הוביל את העיזים מאחוריהם. לפני שיצאו חנן הסתלבט עליו שהוא חייב לכתוב ניגון על המעשה שייקרא 'חלף עם הרוח'. רואי ואלישע צחקו וריבי נעץ בו מבט לא משועשע, אבל בהנהיגו את העדר הם שמעו אותו מתחיל לאלתר אקורדים על הגיטרה לניגון החדש. ניגון על גבעות ארץ בראשית שנראות כאילו אינן שייכות לאיש, אך לפעמים דבר מה נותר בהן, משהו עתיק ונשכח.

דברי האֵלָה בסיפור זה כתובים ומנוקדים בהשראת הפיניקית הקדומה (המשוערת). תודתי שלוחה לאיתי קגן, פילולוג הבית, על עזרתו בעניין זה.

